

**Temes d'Economia i Empresa**

Codi: 102333

Crèdits: 6

| Titulació                                   | Tipus | Curs | Semestre |
|---------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2501572 Administració i Direcció d'Empreses | OT    | 4    | 0        |

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

**Professor/a de contacte**

Nom: Sergio Cadena Abadias

Correu electrònic: Sergi.Cadena@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

**Prerequisits**

Per tal d'aconseguir un bon seguiment de l'assignatura és aconsellable haver assolit els coneixements de les assignatures obligatòries de cursos anteriors "Introducció a la Comptabilitat" i "Anàlisi d'Estats Financers" del grau d'Administració i Direcció d'Empreses.

**Objectius**

L'assignatura està orientada, des d'una perspectiva empírica, a l'anàlisi del comportament econòmic de les empreses a partir, principalment, dels estats financers que estan obligades a elaborar. Es pretén familiaritzar l'alumne amb l'ús de conceptes bàsics com *rendibilitat*, *productivitat*, *nivell d'ocupació*, *índex de preus*, *"mix" comercial*, i subministrar-li uns instruments per poder contestar preguntes com: Quines són les causes rellevants de la variació observada en la rendibilitat de l'empresa "A"? ¿En quina mesura han influït cada una d'aquestes causes? ¿Ha millorat la productivitat amb relació al període anterior? ¿Com ha influït aquest fet en el resultat econòmic (en la taxa de marge, p.e.)? ¿Per què ha augmentat (o ha disminuït) la productivitat respecte l'any passat? ¿L'empresa "A" té una productivitat més alta (o més baixa) que l'empresa "B"? ¿En quant ha millorat la productivitat del sector alimentari espanyol durant el darrer any? ¿L'increment salarial del sector de trans-formats metàl·lics ha estat relativament superior o inferior a l'increment de la seva productivitat?

En acabar l'aprenentatge, l'alumne serà capaç de:

- Extreure la informació dels estats financers de les societats per a obtenir les variables econòmico-financeres que haurà d'emprar en l'anàlisi de la rendibilitat i la productivitat
- Aplicar un model d'anàlisi de la rendibilitat per etapes, determinat la incidència de cada variable explicativa i interpretar els efectes de les dades obtingudes en la gestió empresarial.
- Aplicar un model d'anàlisi de la productivitat de cada factor productiu i determinar i interpretar el seu efecte en termes de l'anàlisi de la taxa de marge.

**Competències**

- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Utilitzar la informació comptable com instrument d'avaluació i diagnòstic.
- Utilitzar les tecnologies de la informació disponibles i adaptar-se als nous entorns tecnològics.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.
- Valorar la utilitat de la informació comptable per a la presa de decisions dels seus diferents usuaris.

## **Resultats d'aprenentatge**

1. Analitzar els sectors empresarials a partir dels comptes anuals.
2. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
3. Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
4. Conèixer els sistemes d'informació comptable com a suport a la direcció i les funcions dels mateixos en la gestió de les organitzacions.
5. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
6. Emetre un diagnòstic a partir de l'anàlisi econòmic i financer d'una entitat.
7. Identificar les decisions que es poden prendre a través de l'anàlisi i interpretació de la informació comptable.
8. Interpretar els indicadors econòmics d'una entitat i la seva vinculació amb la rentabilitat i productivitat d'aquesta.
9. Interpretar els indicadors financers d'una entitat i entendre les decisions que es poden prendre a partir de la seva anàlisi.
10. Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
11. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
12. Reconèixer les variables qualitatives que poden influir en la presa de decisions a partir dels estats financers.
13. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
14. Utilitzar les tecnologies de la informació disponibles i adaptar-se als nous entorns tecnològics.
15. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

## **Continguts**

### **1. AVALUACIÓ DE LA GESTIÓ D'UNA EMPRESA DES DE L'EXTERIOR: FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA**

- 1.1 La perspectiva de l'anàlisi externa: objectius; possibilitats; limitacions.
- 1.2 El balanç de situació: estructura estàndard; criteris implícits; interpretació.
- 1.3. El compte de resultats: estructura estàndard.

### **2. QUADRE DE VARIABLES ECONÒMICO-COMPTABLES PER A L'ANÀLISI**

- 2.1 Variables normalitzades per al balanç; variables compostes; ratios bàsiques.
- 2.2 Traducció/resum d'un balanç en termes de les variables definides.

- 2.3 Variables normalitzades per a l'estat de resultats; costos unitaris / costos imputats
- 2.4 Traducció/resum d'un estat de resultats, en termes de les variables definides
- 2.5 Els actius i resultats aliens a l'explotació
- 2.6 Els resultats extraordinaris
- 3. AVALUACIÓ DEL FUNCIONAMENT ECONÒMIC : LA TAXA DE RENDIBILITAT
- 3.1 El concepte de *rendibilitat* d'una empresa, i les seves diferents versions
- 3.2 Models d'anàlisi factorial simple de la *rendibilitat*
- 4. ANÀLISI DINÀMICA: CANVIS EXPLICATS PER CADA VARIABLE ELEMENTAL
- 4.1 Mètode de les diferències parcials
- 4.2 El mètode dels promitjos
- 4.3 Mètode de les taxes de variació; índex i taxa de variació d'una variable temporal; el *mètode de les 'taxes de variació contínua'*
- 5. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (I)
- 5.1 Limitacions dels models d'anàlisi factorial simple
- 5.2 Un esquema més precís: diferents conceptes de rendibilitat
- 5.3 Anàlisi de la *rendibilitat dels capitals propis* i l'*efecte palanca*
- 5.4 Part de la variació de la rendibilitat explicada per cada variable determinant
- 6. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (II)
- 6.1 Anàlisi de la *rendibilitat de l'empresa*
- 6.2 Anàlisi de la *rendibilitat de l'explotació*
- 6.3 Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable explicativa immediata
- 7. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (III):
- 7.1 Anàlisi de la *taxa de marge net*; variació explicada per cada variable determinant
- 7.2 Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable explicativa immediata
- 8. APLICACIONES DEL MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT
- 8.1 Aplicació global del model: variables explicatives realment elementals; determinació de la incidència de cada variable de gestió elemental
- 9. LA PRODUCTIVITAT COM A VARIABLE EXPLICATIVA DE LA TAXA DE MARGE (I)
- 9.1 El concepte de *productivitat* d'una empresa, i les seves diferents versions
- 9.2 Mesura de la productivitat a partir dels estats comptables: Model i terminologia
- 9.3 Anàlisi simplificada de la *taxa de marge brut*: un output, un input
- 9.4 L'anàlisi de la taxa de marge brut en el cas general

9.5 Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable determinant

## 10. LA PRODUCTIVITAT COM A VARIABLE EXPLICATIVA DE LA TAXA DE MARGE (II)

10.1 Interpretació de l'índex de variació de la productivitat dels costos imputats

10.2 Productivitats parcials de cada tipus de factor productiu inclòs en els costos imputats

10.3 Determinació de l'efecte sobre la taxa de marge de la variació de la productivitat de cada factor.

10.4 El càlcul dels índex dels preus: un enfocament pràctic

## 11. EXTENSIÓ DEL MODEL D'ANÀLISI DE LA PRODUCTIVITAT

11.1 Aplicació a l'anàlisi de la *taxa de costos no imputats variables*

11.2 Aplicació a l'anàlisi de la *taxa de costos no imputats fixos*

11.3 Determinació de l'efecte sobre la taxa de marge net

11.5 Aplicació a la comparació de la productivitat entre dues empreses

## 12. PRODUCTIVITAT DEL TREBALL I PRODUCTIVITAT DEL CAPITAL.

12.1 Productivitat i *nivell d'ocupació* del factor treball (i d'altres factors semi-fixos)

12.2 Determinació dels efectes sobre la taxa de marge de la productivitat tècnica i del nivell d'ocupació.

12.3 Elements que poden fer variar la *productivitat per hora treballada*; productivitat i qualitat de vida.

12.4 Càlcul i interpretació de l'índex de variació de la productivitat de l'*Immobilitzat*.

12.5 Interpretació de l'índex de variació de la productivitat en el cas d'un cost variable tipus 'Comissions'.

## 13. APLICACIONS.

13.1 Resum del model 'taxes de marge - productivitat'.

13.2 Determinació de la incidència sobre la taxa de marge de cada variable elemental final.

13.3 Aplicació del model a l'anàlisi comparativa entre empreses.

13.4 Aplicació conjunta del model 'taxes de marge - productivitat' i del model d'anàlisi de la rendibilitat.

## 14. ESTUDIS EMPÍRICS DE RENDIBILITAT I PRODUCTIVITAT

14.1 Presentació dels treballs fet per cada grup d'alumnes

## Metodologia

A continuació es descriu l'organització i la metodologia docent que es seguirà en les diferents activitats formatives.

La docència serà presencial o semipresencial depenent del nombre d'estudiants matriculats per grup i de la capacitat de les aules al 50% d'aforament.

Classes de teoria:

Els continguts de l'assignatura seran impartits pel professor en forma de classes magistrals, juntament amb l'estudi de diferents casos empresarials basats en empreses reals catalanes.

### Classes pràctiques:

Les sessions de classes pràctiques es combinaran amb les de teoria, per la qual cosa no hi ha fixada cap sessió específica a la setmana. Aquestes classes es dedicaran a la resolució i comentari dels exercicis i casos proposats pel professor. En les classes pràctiques es necessari l'ús d'ordinador o tablet amb un programa "Full de Càlcul" tipus Microsoft Excel, o Google Sheets.

### Proves d'avaluació, supervisió i seguiment:

Durant el curs es realitzaran dues proves individuals d'avaluació descrites a l'apartat d'avaluació d'aquesta guia.

Per altra banda, els estudiants formaran grups de 2-3 persones per a la realització d'un treball d'aplicació a dades reals d'una empresa o sector dels models d'anàlisi de la rendibilitat i la productivitat estudiants. Els resultats del treball hauran de ser exposats i defensats a classe en el marc d'una presentació oral de format executiva (aproximadament 10 minuts per grup), i alhora entregar un dossier amb l'anàlisi empresarial realitzat.

### Tutories

Es realitzaran tutories individuals per aquells alumnes que ho desitgin. L'objectiu d'aquestes sessions és resoldre dubtes, comentar exercicis o repassar conceptes. En elles l'estudiant és qui ha de dur l'iniciativa plantejant les qüestions a tractar.

La metodologia docent proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries

## Activitats formatives

| Títol                                    | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                         |       |      |                          |
| Classes de teoria                        | 33    | 1,32 |                          |
| Classes pràctiques                       | 11    | 0,44 |                          |
| Tipus: Supervisades                      |       |      |                          |
| Proves d'avaluació i seguiment i Tutoria | 7,5   | 0,3  |                          |
| Tipus: Autònomes                         |       |      |                          |
| Treball Autònom                          | 93    | 3,72 |                          |

## Avaluació

L'avaluació de l'estudiant es farà de forma continua a partir de les evidències següents:

- Examen del contingut dels temes 1 a 8 d'una durada aproximada de 2 hores. Aquest control constarà de preguntes teòriques i exercicis pràctics relacionats amb els temes a avaluar. La nota d'aquest control haurà de ser com a mínim de 3,5 i es pondera un 25% per obtenir la nota final. Aquesta prova es realitzarà durant la setmana d'exàmens establerta per la facultat.
- Examen del contingut dels temes 9 a 13 d'una durada aproximada de 2 hores. Aquest control constarà de preguntes teòriques i exercicis pràctics relacionats amb els temes a avaluar. La qualificació d'aquest examen haurà de ser com a mínim de 3,5 i pondera un 25% en la nota final del curs.

- Treball d'aplicació. Els estudiants lliuraran el treball escrit al professor i en faran una presentació a classe en format executiu, podent utilitzar suports tipus power point, i on respondran les preguntes que se'ls formulin. Per superar l'assignatura és indispensable presentar aquest treball d'aplicació. La qualificació d'aquest treball haurà de ser com a mínim de 3,5 i pondera un 50% en la nota final.

L'assignatura només pot ser avaluada pel sistema d'avaluació descrit anteriorment. Un estudiant que hagi participat en dues de les activitats d'avaluació anteriors es considera que participa de l'avaluació continuada. Per tant, un alumne constarà com a NO AVALUAT quan només hagi participat en una activitat d'avaluació. La no participació en alguna de les activitats d'avaluació descrites serà qualificada amb un zero i, per tant, no permetrà promitjar amb les altres.

Una nota inferior a 3,5 en qualsevol de les proves d'avaluació implicarà que l'estudiant és NO APTE.

En aplicació de la normativa de la Facultat d'Economia i Empresa, aquells estudiants que en l'avaluació hagin obtingut una nota igual o superior a 3'5 i inferior a 5 tenen l'opció de presentar-se a una prova de reevaluació. Aquesta prova constarà de preguntes teòriques i exercicis pràctics relacionats amb tots els temes de l'assignatura. La qualificació de la reevaluació serà qualitativa i només tindrà dues possibles opcions: APTE o NO APTE. Els estudiants que obtinguin una nota d'APTE es considera que superen l'assignatura amb una nota numèrica màxima igual a 5. Si l'estudiant obté una nota de NO APTE, no supera l'assignatura i se'l qualificarà amb la nota obtinguda abans de la reevaluació.

L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

#### Calendari d'activitats d'avaluació

Les dates de les diferents proves d'avaluació (exàmens parcials, exercicis en aula, entrega de treballs, ...) s'anunciaran amb suficient antelació durant el semestre.

La data de l'examen final de l'assignatura està programada en el calendari d'exàmens de la Facultat.

*"La programació de les proves d'avaluació no es podrà modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat pel qual no es pugui realitzar un acte d'avaluació. En aquest cas, les persones responsables de les titulacions, prèvia consulta al professorat i a l'estudiantat afectat, proposaran una nova programació dins del període lectiu corresponent."* **Apartat 1 de l'Article 115. Calendari de les activitats d'avaluació (Normativa Acadèmica UAB)**

Els estudiants i les estudiantes de la Facultat d'Economia i Empresa que d'acord amb el paràgraf anterior necessitin canviar una data d'avaluació han de presentar la petició omplint el document Sol·licitud reprogramació prova [https://eformularis.uab.cat/group/deganat\\_feie/reprogramacio-proves](https://eformularis.uab.cat/group/deganat_feie/reprogramacio-proves)

#### Procediment de revisió de les qualificacions

Coincidint amb l'examen final s'anunciarà el dia i el mitjà en que es publicaran les qualificacions finals. De la mateixa manera s'informarà del procediment, lloc, data i hora de la revisió d'exàmens d'acord amb la normativa de la Universitat.

#### Procés de Recuperació

"Per participar al procés de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats que representi un mínim dedues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul." Apartat 3 de l'Article 112 ter. La recuperació (Normativa Acadèmica UAB). Els estudiants i les estudiantes han haver obtingut una qualificació mitjana de l'assignatura entre 3,5 i 4,9.

La data d'aquesta prova estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que es presenti i la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari mantindrà la mateixa nota.

#### Irregularitats en actes d'avaluació

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, "en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0". Apartat 10 de l'Article 116. Resultats de l'avaluació. (Normativa Acadèmica UAB)

## Activitats d'avaluació

| Títol                                              | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                       |
|----------------------------------------------------|-----|-------|------|------------------------------------------------|
| Examen temes 1 a 8                                 | 25% | 2     | 0,08 | 1, 2, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 14                   |
| Examen temes 9 a 13                                | 25% | 2,5   | 0,1  | 1, 2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 14                   |
| Realització i presentació d'un treball d'aplicació | 50% | 1     | 0,04 | 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 |

## Bibliografia

- VERGÉS, J.(1998): Análisis del funcionamiento económico de las empresas. Medida de la eficiencia: de la rentabilidad a la productividad. Publicació de la Facultat.
- PRIOR, D./VERGÉS, J./VILARDELL, I., (1993): La evaluación de la eficiencia en los sectores privado y público. Instituto de Estudios Fiscales, (capítols 1, 3 i 6).
- Exercicis. Es publicaran al Servei de Repografia de la Facultat d'Economia i Empresa